

Роль ЗМІ у забезпеченні демократичного характеру виборів

Микола Бучин

Кафедра політології, Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12, E-mail: buchyn@ukr.net

In the article a role and place of MASS-MEDIA is analysed in an electoral process. An author examines MASS-MEDIA as important factor of democratization of institute of elections.

Ключові слова – вибори, ЗМІ, свобода слова, гласність виборів, агітація.

I. Вступ

Існує загальновідома істина: «Хто володіє інформацією – той володіє світом». Дана аксіома є характерною і для виборчого процесу, який є одним з наймасштабніших та найбільш конфліктогенних явищ сучасного політичного життя кожної країни. Разом з тим, роль «мас-медіа» під час виборів полягає не лише у якості ресурсу, який може допомогти одержати перемогу у виборчих перегонках, але й у якості чинника, який дає змогу демократизувати виборчий процес.

II. Участь ЗМІ у виборах

ЗМІ відіграють важливу роль у забезпеченні принципу свободи агітації, дотримання якого неможливе без реалізації свободи слова та свободи інформації. Для цього необхідно гарантувати їм можливість для вільної діяльності. Законодавець повинен забезпечити правовий захист як самих ЗМІ, так і журналістів, а також не допускати можливості запровадження цензури.

Принцип свободи агітації багато в чому залежить від того, чи ЗМІ хочуть працювати на незаангажованій професійній основі під час виборчого процесу. Необхідно, щоб існували чіткі критерії законодавства щодо відповідальності, особливо за публікацію недостовірної інформації. Владні структури не повинні здійснювати тиск проти ЗМІ, які проголошують критику на їхню адресу.

Для забезпечення свободи агітаційна діяльність повинна проводитися за певними правилами. Так, ЗМІ не повинні переривати подачу агітаційних матеріалів а їх працівники коментувати виступи чи інформацію суб'єктів виборчого процесу. Потрібно враховувати й те, що з розвитком інформаційних технологій появилися нові засоби та форми проведення передвиборної агітації (мобільний зв'язок та Інтернет), що вимагає нетрадиційних підходів для їх регулювання.

Вагому роль ЗМІ відіграють у забезпеченні принципу рівності суб'єктів виборчого процесу. Останні повинні мати рівний доступ до «мас-медіа». Він передбачає рівні умови використання державних та недержавних ЗМІ для ведення передвиборної агітації. Суб'єкту виборчого процесу повинен

надаватися рівний безплатний ефірний час а також рівна безплатна площа та місце у друкованих ЗМІ. При цьому рівень мінімальної державної підтримки повинен бути достатнім для того, щоб кандидати і політичні партії (блоки) мали змогу донести до виборців потрібну інформацію.

Важливою є неупередженість та об'єктивність самих ЗМІ, які повинні подавати збалансовану інформацію про всіх кандидатів, не надаючи перевагу одному з них. Важливо, щоб держава не намагалася контролювати ЗМІ, а останні мали змогу самостійно формувати свою редакторську політику. У випадку виявлення фактів порушення рівності доступу до ЗМІ, влада повинна оперативно на них реагувати. Повинні існувати процедури пришвидшеного розгляду скарг та конкретні види компенсації.

Також ЗМІ відіграють ключову роль у реалізації принципу гласних виборів, для чого важливою є доступність «мас-медіа» до отримання достовірної інформації про хід виборчого процесу. Органи влади та виборчі комісії повинні надавати її ЗМІ в межах своєї компетенції.

Під час виборів на ЗМІ накладаються і певні обмеження. Зокрема, представники ЗМІ зобов'язані поважати права та інтереси всіх учасників виборчого процесу. Вони повинні дотримуватися норм виборчого законодавства, а також моральних принципів. Представникам ЗМІ заборонено втручатися в роботу виборчих комісій, приховувати суспільно значиму інформацію чи поширювати недостовірну інформацію та чулки. Необхідно зазначити, що рівень об'єктивності щодо висвітлення у ЗМІ виборчого процесу у значній мірі залежить від відповідальності як ЗМІ, так і конкретних журналістів.

Висновок

ЗМІ є важливим чинником забезпечення демократичності виборчого процесу. Вони здійснюють громадський контроль за діями органів влади та всіх суб'єктів виборчого процесу під час виборчих перегонів, спостереження за ходом виборчого процесу, виявляють та оприлюднюють факти порушень виборчого законодавства.

Література

1. Європейські стандарти в галузі свободи слова / Міністерство юстиції України. – К.: Ін Юре, 2002. – 232 с. .
2. Співак В.І. Правова культура виборів в Україні: теорія і практика: Монографія / В.І. Співак. – К.: Юридична думка, 2006. – 156 с.
3. Чекмишев О.В. Принцип рівних умов при використанні засобів масової інформації у передвиборній агітації: теорія і практика / О.В. Чекмишев // Роль та місце засобів масової інформації у виборчому процесі: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. – К.: Центральна виборча комісія, НВП «Проком», 2000. – С. 34-41.